

Stát má Diag Human zaplatit 15,5 miliardy

(Pokračování ze str. 1)

Úroky z prodlení se denně zvyšují o dalších 1,3 milionu korun, což včera potvrdil i ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS). „V této chvíli Česká republika ale nic platit nebude,“ řekl s tím, že stát se bude pokoušet o zrušení nálezu. Návrh na zrušení verdiktu arbitráže podalo ministerstvo financí (MF) k vrchnímu soudu v Londýně včera.

Věcný přezkum nálezu je vyloučen

Jan Kalvoda,
právní zástupce firmy

V případě, že stát bude muset Diag Human zaplatit, by to byl další neplánovaný výdaj státního rozpočtu. Podle dřívějšího vyjádření Stanjura by nový schodek letošního rozpočtu měl být pod 350 miliard korun, když původně byl naplánován na 280 miliard.

MF upozornilo, že londýnský rozhodčí tribunál zamítl další nároky Diag Human za 36,5 miliardy korun a zároveň stanovil firmě povinnost vzdát se jakýchkoliv dalších nároků vůči ČR. Částku, kterou by měl stát zaplatit, tvoří podle ministerstva 8,3 miliardy korun přiznané Diagu už v roce 2008 v předchozí obchodní arbitráži

Může jít o největší prohru v historii

Dosud největší prohru v arbitráži ČR utrpěla ve sporu se společností CME Ronald Lauder, která financovala rozjezd televize Nova.

Spory vypukly v létě 1999 poté, co se tehdejší šéf Novy Vladimír Železný rozešel ve zlém se svými zahraničními partnery. Pře vyústila ve tři arbitráže, stát figuroval ve dvou.

Jednu ČR vyhrála, podle druhé ale musela v roce 2003 společnosti CME zaplatit přes deset miliard korun za znehodnocení její investice.

Další velkou prohrou byl spor s japonskou Nomurou, bývalou majitelkou 46 % akcií zkrachovalé banky IPB. Ta zažalovala ČR kvůli nucené správě a prodeji této banky ČSOB.

Vláda podle Nomury porušila dohody o ochraně investic a Nomura za to požadovala až 40 miliard korun. ČR naopak v jiné arbitráži po Nomuře požadovala 111 miliard Kč jako náhradu škody, kterou Nomura údajně způsobila tím, že se podílela na krachu IPB.

V roce 2006 ČR arbitráž s Nomurou prohrála, výše částky však nebyla určena. V listopadu téhož roku Česko podepsalo s Nomurou smír, podle něhož měla výše odškodnění činit nula až sedm miliard korun. Nakonec ČR Nomuře zaplatila 3,6 miliardy Kč.

Ve většině arbitráží, ve kterých byly ve hře rovněž miliardy, ale stát v minulosti uspěl. Např. ve dvou arbitrážích za zhruba 10 miliard, které vedl proti ČR podnikatel a bývalý senátor Václav Fischer, či ve sporu se společností Petrčile, která za vypovězení smlouvy o přednostním prodeji menšinového podílu státu ve společnosti Nová Huť požadovala 6,5 miliardy Kč. (ČTK, svj)

a úroky 7,2 miliardy Kč k letošnímu 19. květnu.

Kalvoda však tvrdí, že z přiznané částky tvoří úroky z prodlení 12 miliard.

Na začátku byl dopis

Kauzu v roce 1991 odstartovaly kroky tehdejšího ministra zdravotnictví Martina Bojara a jeho slova zpochybnující solidnost firmy majitele zámku v Bechyni, Čechošvycara Josefa Štávy v dopise adresovaném jejímu tehdejšímu dánskému obchodnímu partnerovi Novo Nordisk. Danové potom přestali se Štávou obchodovat a pošramocená reputace postupně vy-

Josef Štáva

hnala Diag Human z českého trhu. Štáva poté stát zažaloval za ušlý zisk a arbitrážní tribunál mu právo na odškodné už v roce 2008 přiznal.

Proti tomu se ale stát odvolal a po sérii sporných právních kroků zdánlivě nekonečnou bitvu se Štávou na českém území vyhrál. To, že mu nemusí nic platit, potvrdil v ČR přezkumný rozhodčí senát v roce 2014. Diag Human však přenesl spor do zahraničí, kde po několika neúspěších nakonec po dalších osmi letech nyní uspěl.

„Tribunál konstatoval, že rozhodčí nále z roku 2008 nebyl z pohledu mezinárodního

Skandál, říkají politici o kauze Diag Human

Nad rozhodnutím mezinárodní arbitráže, že Česko musí zaplatit společnosti Diag Human 16 miliard korun, politici včera kroutilí hlavou.

„Mně to přijde od začátku neuvěřitelně absurdní,“ hodnotil kauzu, která se táhne už desítky let, předseda klubu ODS Marek Benda.

Podle předsedy opozičního ANO Andreje Babiše se vláda musí bránit a zabránit tomu, aby Česko vysokou částku platilo. „Za našeho vládního období došlo k tomu, že v Lucemburku arbitráž nedopadla. Stahovali jsme aktiva a bránili jsme naše zájmy. Předpokládám, že tato vláda bude postupovat stejně,“ uvedl Babiš.

„Ale je to výmysl, zlodějina a skandál. Nechápu, na základě čeho může arbitráž takto rozhodnout. Na základě nějakého pitomého dopisu, který je o ničem. Je to neuvěřitelné,“ rozhnil se Babiš.

„V této době je to velká rána pro český rozpočet. Právě z těchto důvodů hnutí SPD prosazuje uzákonění přímé, hmotné a trestní odpovědnosti politiků, aby za způsobené škody při hospodaření s veřejnými penězi byli přímo odpovědní,“ řekl Právu lídr SPD Tomio Okamura. (tin)

práva zrušen a Česká republika je povinna nárok v něm přiznaný uhradit,“ uvedlo včera MF. Doplnilo, že dále ČR podle tribunálu porušila dohodu o ochraně investic i následným jednáním různých státních orgánů v průběhu obchodní arbitráže.

Na druhou stranu tribunál podle MF uznal, že ministerstvo zdravotnictví mělo v 90. letech „důležité a oprávněné obavy ze spolupráce se společností Conneco (předchůdkyní Diag Human) s ohledem na její obchodní model a její reputaci a rovněž že společnost Conneco nikdy nebyl

Českou republikou zaručen monopol na spolupráci s českými nemocnicemi v oblasti zpracování krevní plazmy,“ uvedlo dále MF.

Česko nyní podle ministerstva čelí pěti mezinárodním arbitrážím, včetně arbitráže s Diag Human. Souhrnná výše všech žalovaných nároků přesahuje 58 miliard korun, z toho 52 miliard požadovala společnost Diag Human.

Na to, že stát s největší pravděpodobností bude muset Josefa Štávu a Diag Human odškodnit částkou blížící se 10 miliardám korun, upozorňoval Právo již na jaře 2004.

Část Pražského okruhu má povolení

Úsek Pražského okruhu mezi Běchovicemi a dálnicí D1 má platné územní rozhodnutí. Pravomocně ho potvrdil jihočeský krajský úřad, který případ řešil kvůli námitkám na možnou podjatost pražského magistrátu. Silničáři tak mohou začít s výkupem pozemků pro stavbu.

Informovalo o tom včera Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD).

Část okruhu mezi sjezdem z D1 u Modletic a sjezdem z D11 u Běchovic má zahrnovat čtyři mimoúrovňové křižovatky a dva tunely.

Hotovo by mělo být v roce 2027

Podle dřívějších informací by stavba mohla začít příští rok a do provozu by mohla být uve-

dena v roce 2025. Předpokládána cena je téměř 9,4 miliardy. Nyní se mluví až o roce 2027.

Vnější Pražský okruh by měl po dokončení měřit podle dosavadních plánů asi 83 kilometrů, v provozu je zatím zhruba polovina. V současnosti na okruhu chybí kromě úseku 511 také celá severní část z Ruzyně přes Suchdol, Břežíněves až k Černému Mostu. (ČTK, zr)

Z Ruzyně se kvůli poruše nelétalo

Nemilého překvapení se včera po poledni dočkali lidé, kteří chtěli odcestovat z Letiště Václava Havla v pražské Ruzyni. Vypadl tam systém pro řízení provozu, takže se na desítky minut zastavily všechny odlety a povoleny byly pouze přelety letadel, která už do Prahy mířila.

Před 14. hodinou byl provoz v omezené míře znovu obnoven, spoje však měly zpoždění. Příči-

nou poruchy byla podle Řízení letového provozu softwarová chyba na straně dodavatele zařízení. „Vypadl systém řízení letového provozu TopSky,“ oznámilo krátce po poledni letiště na Twitteru.

Řízení letového provozu avizovalo, že oprava bude dokončena až v průběhu noci. „Kapacity se budou postupně vracet na úroveň před výpadkem,“ dodalo.

Čeští letoví dispečeri používají novou generaci systému TopSky od letošního roku. Systém od francouzského dodavatele Thales využívají také například v Rakousku, Švédsku nebo Dánsku.

Podobné problémy včera znamenalo i několik švýcarských letišť, která rovněž musela zastavit provoz. Zda to mělo souvislost s potížemi v Praze, nebylo oznámeno. (pl, ČTK)

K příspěvku na bydlení se Sněmovna vrátí

Cesta ke zjednodušení formulářů u příspěvku na bydlení, které mají kompenzovat rostoucí ceny energií a jsou přitom kritizovány pro svou složitost, se včera ve Sněmovně zkomplikovala.

Poslanci totiž včera odmítli, aby novela zákona o státní sociální podpoře, která to zajistí, byla schválena ve zrychleném řízení.

Díky zkrácení lhůt pro její další projednávání by ale neměla být ohrožena a druhé čtení by se mělo uskutečnit už dnes v podvečer.

Podle novely by nemělo být nutné o příspěvek žádat každý rok jako nyní, přiznávat by se měl na dobu neurčitou. Lidé také nebudou muset dopodrobna rozepisovat náklady spojené s užíváním bytu, například na výdaje spojené s provozem

výtahu a na výdaje spojené se svozem odpadu.

Jednou ze změn má být i to, že domácnosti nebudou muset dokládat příjmy a výdaje čtvrtletně, ale jednou za pololetí. Výjimkou je, když dojde ke změně v příjmech či ve věcech spojených s užíváním bytu.

Novela ovšem přináší i další změny, například v oblasti rodičovského příspěvku, kde má umožnit zvýšení maximální čerpané částky z 10 tisíc na 13 tisíc měsíčně. Samotný příspěvek by se ale podle novely zvýšit neměl a měl by zůstat na celkové částce 300 tisíc korun.

Opozice chce prosadit zvýšení celkové částky rodičovského příspěvku a zavést jeho pravidelnou valorizaci. Při schválení předlohy už v prvním čtení by podávání pozměňovacích návrhů nebylo možné. (pl, ČTK)

Foto PRÁVO - Jaroslav Špalík

ODSTARTOVAL ROCK FOR PEOPLE. Na letišti v Hradci Králové začal včera odpoledne festival Rock for People. Pořadatelé očekávají, že na čtyři festivalové dny dorazí tisíc diváků. Hlavní hvězdou včerejšího programu byla skotská skupina Biffy Clyro. Akce skončí v sobotu večer, kdy vystoupí americká kapela Green Day. (jaš)

U Jílkové o zdražení pohonných hmot

Proč máme v Česku jedny z nejdražších pohonných hmot v Evropské unii? Je v pořádku, že benzín a nafta neustále zdražují? A dělá vláda maximum, aby růst cen paliv zastavila? Měly se protiruské sankce týkat také ruské ropy?

Bude se o tom debatovat v dnešní živě vysílané diskusi Máte slovo s Michaelou Jílkovou (ČT 1 od 21.40). Přijde odborný mluvčí České asociace petrolejářského průmyslu a obchodu Václav Loula, předseda Asociace malých a středních podniků a živnostníků Josef Jaroš, poslanec Jan Hrnčíř (SPD) z rozpočtového výboru Sněmovny a europoslanec Mikuláš Peksa (piráti). Jejich názory doplní mluvčí Greenpeace Lukáš Hrabák a jeden řidič z Hrdliva. (jp)

PKN Orlen slíbil české ekonomice miliardy

Polská petrochemická společnost PKN Orlen, která vlastní český Unipetrol, přislíbila podle premiéra Petra Fialy (ODS) investice do české energetiky přesahující deset miliard korun. Souviset mají mimo jiné s navýšením kapacity výroby.

Premiér se zástupci společnosti včera také hovořil o spolupráci při vývoji malých a středních modulárních reaktorů.

„Na jednání se společností PKN Orlen jsme se bavili o ně-

kolika projektech v oblasti energetiky, ale klíčová byla diskuse o zajištění dostatku ropy a zejména nafty a benzínu pro český trh,“ potvrdil Fiala.

Za celý loňský rok investoval Unipetrol 8,5 miliardy korun. Směřovaly například do pokračující modernizace výrobních technologií v obou rafinériích v Litvínově a Kralupech nad Vltavou a rozvoje maloobchodní sítě čerpacích stanic v Česku a na Slovensku. (ČTK)

Stát chce pomoci domovům seniorů

Rostoucí inflace má negativní dopady i na hospodaření domovů pro seniory, hendikepované a další zařízení sociálních služeb. Ministerstvo práce chystá dodatečné zdroje na dofinancování jejich provozních nákladů.

„Na provoz především pobytových zařízení typu domovů pro seniory mají znatelný dopad jednak vysoké ceny energií, ale rostoucí ceny jsou znát i u potravin, přestože se zvýšily úhrady za ně,“ řekl Právu Jiří Horecký, prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR.

Projevuje se to podle něj třeba v pestrosti stravy v důsledku nuceného nákupu levnějších položek.

K takovým důsledkům podle něj dochází, přestože se v rozpočtu pro letošek počítalo s dopady inflace.

Ta se však odhadovala na šest procent, zatímco v květnu meziročně dosáhla 16 procent. Asociace krajů tak podle Horeckého propočítala, že bude potřeba navíc 4,6 miliardy korun.

„Vnímáme, že poskytovatelům sociálních služeb rostou

náklady a tíží je nejistota financování. Proto jim chceme vyjít vstříc navýšením příspěvků, které poskytneme krajům, aby je mohly následně rozdělit v rámci regionální sítě sociálních služeb,“ uvedl ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL) s tím, že chce řešení představit do konce června.

V jaké výši stát přispěje, není zatím jasné. Podle informací Práva je v jednání několik variant včetně té, která počítá s dofinancováním v řádu nižších jednotek miliard. (pl)

Senátem prošel odklad nejvyššího stavebního úřadu

Senát včera na popud vlády umožnil roční odklad fungování Nejvyššího stavebního úřadu a krajských stavebních úřadů.

Tyto státní úřady by měly podle loni přijatého stavebního zákona začít fungovat v polovině příštího roku a nahradit nyní nejvyšší obecní stavební úřady. Vládní koalice ale plánuje část obecních stavebních úřadů zachovat a nejvyšší úřad nezřídit. To má ukotvit připravovaný nový zákon. (ČTK)